Lietas Nr. C29541215

Lietas arhīva Nr. C-29 1874 16
2016.gads

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2016.gada 24.oktobrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Ķeire
ar tiesas sēdes sekretāri A.Zeiboldi,
piedaloties prasītājas pārstāvei /pers. A/, atbildētājai /pers. B/ un atbildētājas pārstāvim /pers. C/,
atklātā tiesas sēdē, Rīgā, Lomonosova ielā 10, izskata civillietu AAS „Balta" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu un likumisko procentu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 5.jūnijā AAS „Balta" (turpmāk arī- prasītāja) ir cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk arī- atbildētāja) par zaudējumu 1466,44 *euro*, likumisko nokavējuma procentu 51,09 *euro*, kā arī tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2010.gada 15.februārī starp prasītāju un /pers. D/ noslēgts līgums par /adrese/, apdrošināšanu. 2010.gada 5.augustā notikusi /pers. D/ piederošā dzīvokļa saliešana. No dzīvojamās mājas apsaimniekotāja SIA "KRASTA NAMI" sastādītā akta izriet, ka /adrese/, saliešana notikusi atbildētājas vainas dēļ.

Prasītāja saliešanas rezultātā nodarītos bojājumus novērtējusi Ls 958,02 (pēc konvertācijas1363,14 *euro*).

Atsaucoties uz likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, prasītāja norāda, ka pēc apdrošināšanas summas izmaksas augstākminētajā apmērā ir pārņēmusi apdrošinātā prasījuma tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem.

Prasītāja ir nosūtījusi atbildētājai vairākas pretenzijas pieprasot atlīdzināt radušos zaudējumus. Tā kā atbildētāja zaudējumus nav atlīdzinājusi, prasītāja cēlusi tiesā prasību par zaudējumu piedziņu.

Atbildētāja ir iesniegusi tiesai rakstveida paskaidrojumus uz maza apmēra prasības pieteikumu.

Paskaidrojumos norādīts, ka atbildētāja celto prasību neatzīst, jo nepiekrīt, ka /adrese/ saliešana būtu notikusi atbildētājas rīcības rezultātā. Prasītāja nav informējusi atbildētāju par dzīvokļa saliešanas faktu, nav arī iepazīstinājusi atbildētāju ar dzīvokļa saliešanas protokolu vai apskates aktu, atbildētājai nav paziņots par zaudējumu apmēru un esamību. Tāpat atbildētāja nepiekrīt arī tam, ka zaudējumu summas aprēķinā ir iekļautas zaudējumu atgūšanas un administrēšanas lietas izmaksas 103,30 *euro* apmērā.

Bez tam atbildētāja uzskata, ka attiecībā uz celto prasību ir attiecināms speciālais triju gadu noilguma termiņš (saskaņā ar Komerclikuma 406.pantu vai arī likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta astoto daļu). Līdz ar to atbildētāja uzskata, ka prasības celšanai ne vēlāk kā 2013.gada 10.septembrī ir iestājies noilgums, kas ir absolūts pamats prasības noraidīšanai.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāve /pers. A/ iesniedza pieteikumu par prasības summas palielinājumu sakarā ar likumisko nokavējuma procentu pieaugumu. Lūdza piedzīt no atbildētājas zaudējumus 1466,44 *euro* un likumiskos nokavējuma procentus 105,38 *euro*.

Uzturēja prasības pieteikumā norādītos argumentus.

Papildus paskaidroja, ka attiecībā uz pušu strīdu nav piemērojams speciālais triju gadu noilguma termiņš, jo prasītāju ar atbildētāju nesaista nedz apdrošināšanas nedz arī cita veida komerctiesiskās attiecības. Līdz ar to uz pušu strīdu ir attiecināms Civillikuma 1895.pantā paredzētais vispārējais 10 gadu noilguma termiņš, kurš šajā lietā nav notecējis.

Prasītāja ir izmaksājusi saliešanas rezultātā cietušā dzīvokļa īpašniekam zaudējumu summu Ls 958,02 (pēc konvertācijas 1363,14 *euro*). Zaudējumu aprēķinā prasītāja ir iekļāvusi arī izdevumus 103,30 *euro* par zaudējumu atgūšanas lietu administrēšanu, ko prasītāja ir samaksājusi SIA "Julianus Inkasso Latvija".

Uzskata, ka ar lietas materiāliem ir pierādīts, ka dzīvokļa Nr.3 appludināšana ir notikusi no atbildētājai piederošā dzīvokļa Nr.11. Norādīja, ka neviens normatīvais akts neuzliek prasītājai par pienākumu veikt zaudējumus nodarījušā dzīvokļa apsekošanu.

Atbildētājas pārstāvis /pers. C/ tiesas sēdē prasību neatzina. Atkārtoja atbildētājas rakstveida paskaidrojumos norādītos argumentus.

Papildus paskaidroja, ka prasītāja pamato atbildētājas vainu dzīvokļa saliešanā ar aktu, kurš sastādīts bez atbildētājas piedalīšanās. Atbildētājai piederošā dzīvokļa apskate nav veikta un līdz ar to atbildētājas pārstāvis secina, ka aktā norādītais par dzīvokli Nr.11 kā cēloni zaudējumu nodarīšanai ir tikai aktu sastādījušo personu pieņēmums, kas nav balstīts uz objektīvu faktisko apstākļu izvērtējumu.

Norādīja, ka atbildētājai piederošais dzīvoklis atrodas divus stāvus virs salietā dzīvokļa un līdz ar to, lai konstatētu atbildētājas vainu dzīvokļa saliešanā, vispirms būtu nepieciešams veikt apskati dzīvoklim, kurš atrodas starp salieto dzīvokli Nr.3 un atbildētājai piederošo dzīvokli Nr.11. Par to, ka ir sastādīts akts par atbildētājas vainu dzīvokļa saliešanā atbildētāja ir uzzinājusi tikai pēc prasības celšanas tiesā.

Bez tam atbildētājas pārstāvis arī uzskata, ka lietā ir iestājies civiltiesiskais noilgums saskaņā ar Civillikuma 2362.pantu, kurš noteic, ka prasība par izlejot u.t.l. nodarīta zaudējuma atlīdzību noilgst viena gada laikā.

Motīvu daļa

Noklausoties lietas dalībnieku rakstveidā un tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, pārbaudot lietas materiālus un novērtējot tos kopsakarā, tiesa uzskata, ka AAS „Balta" maza apmēra prasība pret /pers. B/ par zaudējumu un likumisko procentu piedziņu ir **noraidāma**.

Lietā starp pusēm ir strīds par to vai 2010.gada 5.augustā notikusī /pers. D/ piederošā dzīvokļa /adrese/ saliešana ir notikusi no atbildētājai piederošā dzīvokļa Nr.11. Tāpat lietā starp pusēm ir strīds par to vai prasības celšanai ir iestājies civiltiesiskais noilgums.

Tā kā prasības celšanas termiņa noilgums ir patstāvīgs pamats celtās prasības noraidīšanai, tad, pirms pārējo pušu argumentu izvērtēšanas, uz atbildētājas ierunas pamata primāri ir nepieciešams noskaidrot vai celtajai prasībai ir iestājies civiltiesiskais noilgums.

Tiesas ieskatā prasības celšanai šajā lietā noilgums nav iestājies.

Atbildētājas rakstveida paskaidrojumos pieminētā likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta astotā daļa nav attiecināma uz konkrēto pušu strīdu, jo minētā tiesību norma paredz triju gadu noilguma termiņu apdrošinātāja regresa prasības tiesībai pret apdrošināto. Tā kā atbildētāja nav noslēgusi ar prasītāju apdrošināšanas līgumu, tad atbildētāja nav uzskatāma par "apdrošināto personu" pret kuru vērstie apdrošinātāja prasījumi būtu aprobežoti ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta astotajā daļā norādīto triju gadu noilguma termiņu.

Nav pamatota arī atbildētājas atsaukšanās uz Komerclikuma 406.pantā paredzēto triju gadu noilguma termiņu komercdarījumiem. Civillikuma 1402.pantā ir noteikts, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību (sk. Komerclikuma 388.pantu). Savukārt prasījums par zaudējumu atlīdzību ir no neatļautas darbības izrietošs prasījums, ko nemaina arī apstāklis, ka prasītāja ir komersants, kas veic komercdarbību sniedzot apdrošināšanas pakalpojumus. Regresa prasības par zaudējumu atlīdzību pamats ir neatļauta darbība (zaudējumu nodarīšanas fakts), bet prasījuma tiesības pret par zaudējumiem atbildīgo personu prasītāja ir pārņēmusi uz likuma un nevis komercdarījuma pamata. Līdz ar to Komerclikuma 406.pantā paredzētais triju gadu prasības noilguma termiņš šajā strīdā nav piemērojams.

Tāpat nav pamatota arī atbildētājas pārstāvja tiesas sēdē izdarītā atsaukšanās uz Civillikuma 2362.pantu, kas noteic, ka prasība par izlejot u.t.l. nodarīta zaudējuma atlīdzību noilgst viena gada laikā. Minētā likuma norma atrodas Civillikuma sadaļā "Atlīdzība par zaudējumu, kas nodarīts ar izmešanu, izliešanu vai nokrišanu". Tulkojot Civillikuma 2362.pantu sistēmiski, secināms, ka minētajā pantā paredzētais speciālais viena gada noilguma termiņš ir attiecināms tikai uz tiem gadījumiem, kad prasības juridisko pamatojumu veido Civillikuma 2358.pants un konkrēti, kad zaudējumi ir nodarīti " (..) izlejot kautko uz ielu vai citu vietu, pa kuru ļaudis staigā vai kur tie mēdz atrasties (..) ".

Konkrētajā gadījumā prasības pamatu veido dzīvokļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība par zaudējumiem kas nodarīti no viena dzīvokļa citam dzīvoklim. Šādas prasības juridisko pamatojumu veido Civillikuma astotās nodaļas panti par zaudējumu atlīdzību un nevis Civillikuma deviņpadsmitās nodaļas 3.apakšnodaļas panti, kas reglamentē atlīdzību par zaudējumiem, kas nodarīti ar izmešanu, izliešanu vai nokrišanu. Līdz ar to Civillikuma 2362.pantā paredzētas speciālais viena gada noilguma termiņš šajā lietā nav piemērojams.

Šādos apstākļos tiesa uzskata, ka konkrētajā strīdā ir piemērojams Civillikuma 1895.pantā paredzētais vispārīgais desmit gadu noilguma termiņš. Tā kā kopš apdrošināšanas atlīdzības izmaksas /pers. D/ desmit gadi nav pagājuši, secināms, ka noilguma termiņš prasības celšanai lietā nav iestājies.

Ņemot vērā minēto tiesa secina, ka ir pamats izvērtēt prasības pamatotību pēc būtības.

Likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmā daļa, ar kuru pamatota prasība, noteic, ka apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem (..).

Tādējādi, atbilstoši minētai likuma normai ir jākonstatē: apdrošinātājs ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību apdrošinātai personai, kā arī personu, kas ir atbildīga par apdrošinātai personai nodarītajiem zaudējumiem. Minētās likuma normas izpratnē, izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība ir apdrošinātāja zaudējumi un papildus zaudējumu nodarīšanas fakts apdrošinātājam nav jāpierāda.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. D/ laikā no 2010.gada 16.februāra līdz 2011.gada 15.februārim bija apdrošinājis pie prasītājas sev piederoši dzīvokli Nr.3, /adrese/ (apdrošināšanas polise lietas lapa 21). Tāpat no lietas materiāliem ir redzams, ka apdrošināšanas polises darbības termiņā (2010.gada 11.augustā) /pers. D/ ir iesniedzis prasītājai pieteikumu atlīdzības izmaksai (lietas lapas 15-16). Prasītāja ir veikusi atlīdzības izmaksu aprēķinu (lietas lapa 17) un 2010.gada 13.septembrī izmaksājusi /pers. D/ atlīdzību Ls 958,02 (pēc konvertācijas atbilst 958,02 *euro*) apmērā (lietas lapa 23).

Līdz ar to tiesa atzīst par pierādītu, ka prasītāja uz likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmās daļas pamata ir pārņēmusi /pers. D/ prasījuma tiesības par dzīvoklim Nr.3, /adrese/ nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu. Tomēr apstāklis vien, ka apdrošinātai personai ir izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība nav pietiekams pamats regresa kārtībā celtās prasības apmierināšanai. Papildus ir nepieciešams arī konstatēt, ka persona, pret kuru celta prasība, ir atbildīga par apdrošinātai personai nodarītajiem zaudējumiem.

Lai atlīdzinātu zaudējumus ir jāpastāv vienlaikus visiem zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumiem, kas izriet no Civillikuma 1775.panta, tas ir, jākonstatē zaudējumu esamības fakts, zaudējumu apmērs, zaudējumu nodarīšanā vainojamās personas prettiesiska rīcība un šīs rīcības cēloniskā sakarība ar nodarītajiem zaudējumiem (Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.). Autoru kolektīvs prof.K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Otrais izdevums. Mans īpašums, Rīga, 2000. Komentārs 1775.pantam, 270.lpp.).

No pušu paskaidrojumiem ir konstatējams, ka lietā starp pusēm pastāv strīds par to vai /pers. D/ piederošā dzīvokļa Nr.3, /adrese/ saliešana ir notikusi no atbildētājai piederošā dzīvokļa Nr.11. Prasītāja savus argumentus pamato ar dzīvojamās mājas apsaimniekotāja SIA "Krasta nami" 2010.gada 9.augustā sastādīto aktu par dzīvokļa Nr.3 apsekošanu (kopija lietas lapa 14). Minētajā aktā konstatēta dzīvokļa Nr. 3 noliešana sakarā ar bojātu pievadu. Norādīts, ka noliešana notikusi dzīvokļa Nr.11 vainas dēļ.

Tomēr tiesa minēto aktu neuzskata par pietiekošu pierādījumu lai konstatētu atbildību par dzīvokļa Nr.3 saliešanas rezultātā nodarītajiem zaudējumiem.

Lietas izskatīšanas gaitā noskaidrots, ka atbildētāja minētā akta sastādīšanā nav piedalījusies un par tā sastādīšanu nebija informēta. Bez tam, no lietā esošajiem dokumentiem arī nav secināms, ka aktu parakstījušās personas būtu mēģinājušas kontaktēties ar atbildētāju vai iekļūt atbildētājai piederošajā dzīvoklī Nr. 11. Lai arī aktā ir norādīts, ka saliešanā ir vainojams dzīvoklis Nr.11, tomēr aktā nav tieši precizēts kādā tieši apstākļi pamato dzīvokļa Nr.11 īpašnieka atbildību. Tā kā lietā nav pierādījumi par pretējo, tiesa secina, ka pie akta sastādīšanas atbildētājai piederošā dzīvokļa Nr.11 apskate klātienē nav veikta.

Bez tam, kā noskaidrots tiesas sēdē, atbildētājai piederošais dzīvoklis Nr.11 nemaz neatrodas uzreiz virs salietā dzīvokļa Nr. 3, starp abiem minētajiem dzīvokļiem pa vidu ir vēl viens stāvs.

Vispārzināms ir fakts, ka dzīvokļa appludināšanas gadījumā ūdens tek no augšas uz leju. Līdz ar to, meklējot ūdens noplūdes cēloni, tiesas ieskatā būtu loģiski vispirms veikt pārbaudi tajā dzīvoklī, kas atrodas tieši virs salietā dzīvokļa Nr.3.

Tādējādi, ņemot vērā, ka lietas materiālos nav pierādījumu nedz par atbildētājai piederošā dzīvokļa Nr.11 apsekošanu, nedz arī par tā dzīvokļa apsekošanu, kurš atrodas tieši virs salietā dzīvokļa Nr.3, tiesa uzskata, ka dzīvojamās mājas pārvaldnieka sastādītajā aktā norādītais, ka saliešana notikusi dzīvokļa Nr.11 vainas dēļ ir tikai un vienīgi aktu sastādījušo personu pieņēmumi, kas nav apstiprināti ar objektīvu un vispusīgu apstākļu izvērtējumu.

Līdz ar to, lai droši secinātu, ka dzīvokļa Nr.3 saliešana ir notikusi no dzīvokļa Nr.11, tiesas ieskatā bija nepieciešams iesniegt pierādījumus arī par tā dzīvokļa apsekošanu, kurš atrodas pa vidu starp atbildētājas dzīvokli Nr. 11 un salieto dzīvokli Nr.3.

Tādējādi, ņemot vērā, ka lietas materiālos nav iesniegti nekādi pierādījumi par atbildētājai piederošā dzīvokļa Nr.11 apsekošanu un lietā nav arī pierādījumu tam, ka būtu apsekots dzīvoklis, kurš atrodas tieši virs salietā dzīvokļa Nr.3. Tāpat arī lietas materiālos esošajā atlīdzības pieteikumā (lietas lapa 15) un bojātā īpašuma apskates protokolā (lietas lapa 16) norādītie apstākļi nevar tikt uzskatīti par pierādījumiem atbildētājas vainas konstatēšanai, jo nevienā no minētajiem dokumentiem nav atsauces uz atbildētājas dzīvokļa apsekošanu, tie satur vien bojātā īpašuma īpašnieka pārstāvja paskaidrojumus.

Tādējādi, ņemot vērā, ka citi pierādījumi atbildētājas atbildībai par dzīvokļa Nr.3 nopludināšanu lietā nav iesniegti, tiesa secina, ka prasītāja nav pierādījusi celtās prasības pamatotību.

Atbilstoši Civilprocesa likumā nostiprinātajam pierādīšanas pienākuma sadalījumam, katrai pusei ir pienākums iesniegt pierādījumus par tiem apstākļiem uz kuriem tā pamatojās. Ja prasītāja pamato savu prasību ar apstākli, ka atbildētāja ir atbildīga par zaudējumu nodarīšanu, tad tieši prasītājai ir pienākums pierādīt prasības pamatu- t.i. iesniegt tiesai ticamus pierādījumus par to, ka ir iestājušies visi priekšnoteikumi zaudējumu atlīdzības piedziņai no atbildētājas. Secīgi, ja prasītāja iesniedz tiesai mazticamu vai nepārliecinošu pierādījumu, tad šis apstāklis nepārnes pierādīšanas pienākumu uz atbildētāju, jo atbildētājas pienākums pierādīt savas ierunas uz prasību iestājas tikai pēc tam kad prasītāja ir pierādījusi apstākļus, kas veido prasības pamatu.

Tādējādi, ņemot vērā, ka prasītāja nav pierādījusi celtās prasības pamatotību, t.i., nav pierādījusi to, ka atbildētāja būtu atbildīga par 2010.gada 5.augustā notikušo /adrese/ nopludināšanu, tiesa uzskata, ka regresa prasība par zaudējumu piedziņu pret atbildētāju nav pierādīta un šī iemesla dēļ ir noraidāma.

Tā kā prasība par zaudējumu piedziņu tiek noraidīta, secīgi ir noraidāmi arī pieteiktie prasījumi par zaudējumu piedziņas lietas administrēšanas izmaksu un likumisko nokavējuma procentu piedziņu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrās daļas noteikumiem un ievērojot to, ka iesniedzot prasību tiesā ir samaksāti izdevumi 4,70 *euro* apmērā, bet saskaņā ar lietā esošo izziņu kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā ir 7,84 *euro,* no prasītājas valsts labā piespriežama ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu starpība 3,14 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta pirmo daļu, prasītājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195. un 204.[1], 250.[26] pantiem, tiesa

n o s p r i e d a

AAS „Balta" maza apmēra prasību pret /pers. B/ par zaudējumu un likumisko procentu piedziņu- noraidīt pilnībā.

Piedzīt no AAS „Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,14 *euro* (trīs *euro* un 14 centi) kas jāiemaksā šādā kontā: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000, Iemaksas mērķis: 21499, civillieta Nr. C29541215.

Noteikt AAS „Balta", reģistrācijas Nr.40003049409, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Šajā termiņā AAS „Balta" maksājumu apliecinošs dokuments nekavējoties jāiesniedz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, Lomonosova iela 10, Rīgā, 1.stāvā, 105.kabinetā, vai nosūtot tiesai pa pastu.

Spriedumu, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, 2016.gada 17.novembra, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese D.Ķeire